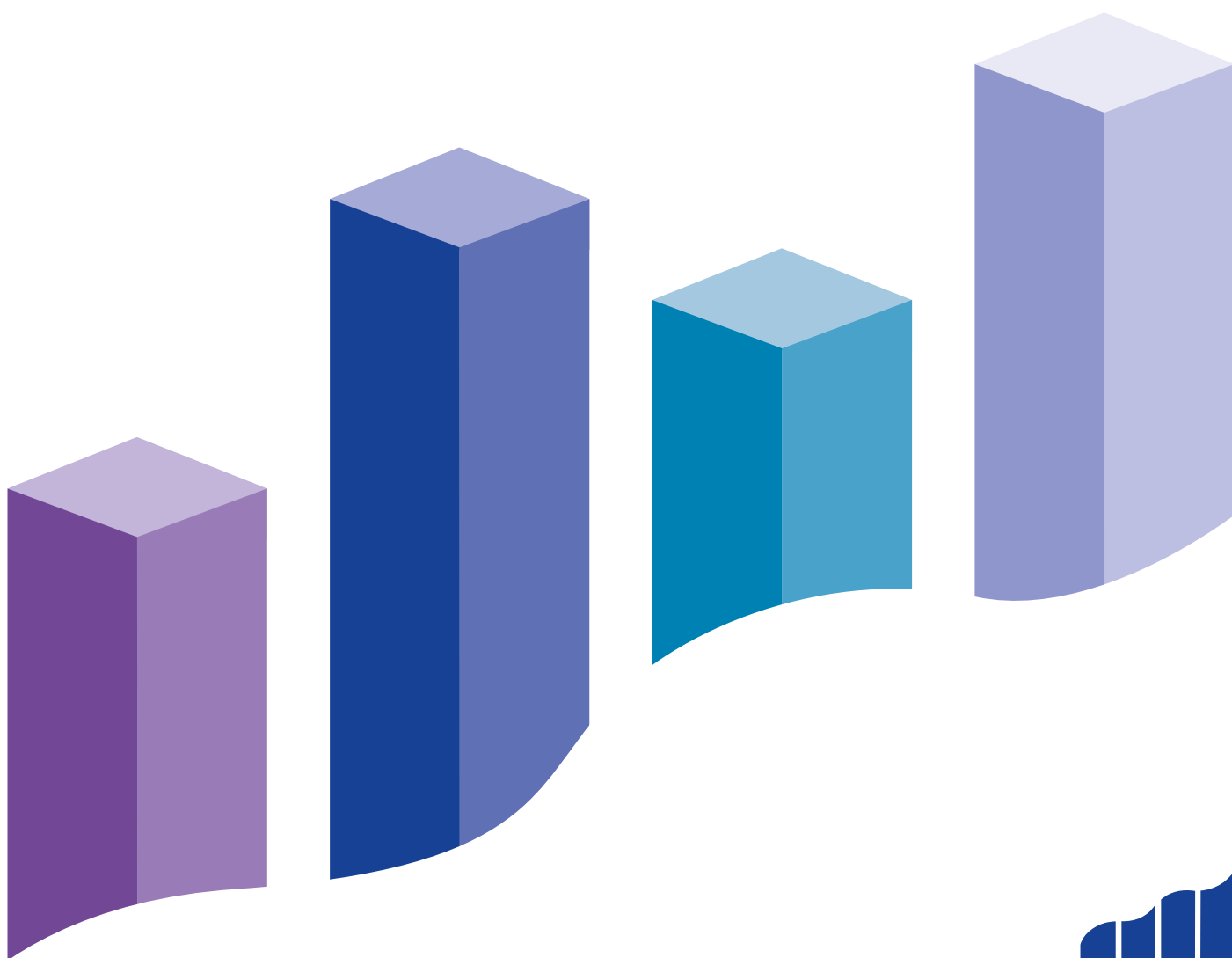

Verksamhetsberättelse 2024

Innehåll

Innehåll	2
1. ÅSUBs uppdrag och styrning	3
2. Översikt	4
3. Resurser och verksamhetsförutsättningar 2024.....	5
4. Verksamhetsmål och delmål.....	7
4.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta.....	7
4.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling.....	12
4.3 Effektiv och säker produktion.....	13
4.4 Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling	14
4.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden.....	16
5. Horisontella fokusområden	18
5.1 Genusperspektivet	18
5.2 Hållbar utveckling	18
5.3 Självstyrelsen.....	19
6. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret	19
6.1 Bärkraftiga välfärdssystem	19
6.2 Offentliga sektorns utveckling	20
6.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin.....	21
6.4 Miljö och hållbar utveckling.....	23
6.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt.....	23
6.6 Sammanfattning av förverkligandet av verksamheten 2024.....	24
Bilaga I: Direktion och personal under 2024	25
Direktionen	25
Personalen 2024 (under året)	25
Bilaga II:	26
Övergripande mål och prioriteringar	26
Målsättningar för statistikproduktionen.....	26
Målsättningar för analys- och forskningsverksamheten.....	27
Bilaga III: Publicerat enligt plan och förverkligande 2024	28
Bilaga IV: Årsberättelse 2024.....	30

1. ÅSUBs uppdrag och styrning

I lagen om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅFS 116/93) stadgas att statistik- och utredningsbyrån (ÅSUB) har till uppgift att verka som Ålands officiella statistikmyndighet samt att bedriva utrednings- och forskningsverksamhet. ÅSUB har under år 2024 letts av en direktion bestående av sammantaget sju sakkunniga och representanter för de som efterfrågar byråns tjänster och uppgiftslämnarna (Bilaga I).

ÅSUBs vision:

ÅSUBs producerar statistik och samhällsanalys av hög kvalitet för förståelsen och utvecklingen av det åländska samhället.

ÅSUBs övergripande mål har FNs grundläggande principer för officiell statistikproduktion som bas och följer i tillämpliga delar Riktlinjer för europeisk statistik (European Statistics Code of Praxis). Syftet med de övergripande målen är att säkra att de resurser som huvudmannen tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt. På förslag från direktionen fastställde landskapsregeringen 2024 uppdaterade övergripande mål för ÅSUB. Målen framgår av bilaga II.

Direktionen antog i juni ett nytt fyraårigt verksamhetsprogram som omfattar direktionsens hela mandatperiod 2024–2027. Verksamhetsplanen för 2024 som fastställdes i december 2023 utarbetades med utgångspunkt i de verksamhetsmål som gällde i under föregående mandatperiod. De nya målen har utvecklats vidare från målen från föregående period.

Verksamhetsplanen för 2024 specificerade verksamhetsmålen och stöder de övergripande kvalitetsmålen. De nya verksamhetsmålen bidrar till ett kontinuerligt fokus på kvaliteten i ÅSUBs produktion:

- Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta
- Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling
- Effektiv och säker produktion
- Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling
- Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden.

Vidare lyfter planen för 2024 fram fyra tematiska fokusområden med målet att stöda åländska beslutsfattare inom offentlig och privat sektor med kunskapsunderlag inom aktuella områden. Dessa tematiska fokusområden är

- Bärkraftiga välfärdssystem,
- Offentliga sektorn i utveckling,
- Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin samt
- Miljö och hållbar utveckling.

Tre horisontella fokusområden ska enligt planen genomsyra produktionen och verksamheten, nämligen genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen.

Arbetsordningen som direktionen fastställt anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna inom myndigheten och uppdragspolicyn ger vid sidan om verksamhetsplanen stöd för prioriteringarna mellan uppdrag. Båda styrdokumentet uppdaterades under året.

Strukturen i berättelsen över verksamheten 2024 följer verksamhetsplanen för 2024.

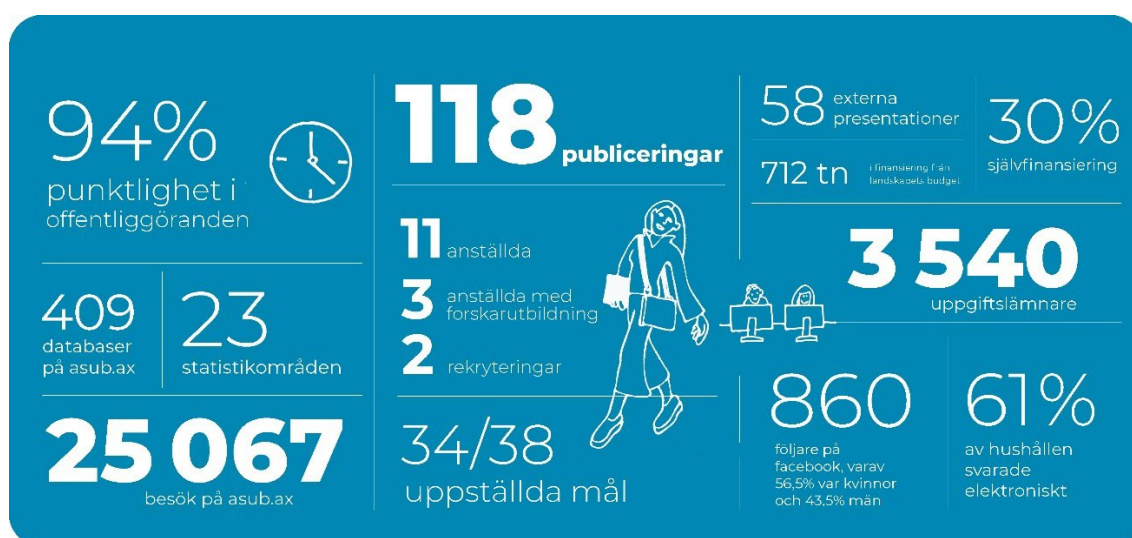
2. Översikt

ÅSUB är en oberoende myndighet som leds av en direktion (bilaga I). Under verksamhetsåret har direktionen hållit fyra möten. Statistikproduktionen regleras i statistiklag för Åland (ÅFS 42/94). ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande målsättning är att utveckla en kunskapsbas och att bidra med analyskompetens som underlag för samhällets beslutsfattare. Statistiken och forsknings- och utredningsresultaten som underlag för beslut, stärker tilliten till beslutsprocesserna och bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Verksamhetsåret har präglats av fortsatt hög aktivitet och efterfrågan. Rånteläget, global oro och osäkerhet om den ekonomiska utvecklingen har medfört behov av extra beslutsunderlag och analyser. Efterfrågan på ÅSUB:s tjänster har generellt varit hög under de senaste åren och behovet av kvalificerade utredare, statistiker och analytiker är därmed stigande. ÅSUB bedömer att rekryteringen av kvalificerade statistiker och ekonomiska analytiker fortsatt kommer att vara en riskfaktor eftersom efterfrågan av kompetensen stigit påtagligt inom det privata näringslivet på Åland.

EU:s dataskyddsförordning samt säkerhetsläget har inneburit att ÅSUB fortlöpande sett över tekniska lösningar, processer och det fysiska skyddet. En ny säkerhetspolicy utarbetades och testades. Myndighetens digitaliseringsresa har fortsatt genom bland annat ökad tillämpning av R (programspråk för statistiska beräkningar), Power BI i statistikframställningen och i analysarbetet, genom ökad användning av registeruppgifter i produktionen samt fortsatt ökad andel digitala svar från uppgiftslämnarna. Finansieringen av automatiseringen utgör en riskfaktor till följd av besparingskraven för myndigheten då utvecklingsarbetet är resurskrävande och en betydande del av vinsterna i arbetet finns bland uppgiftslämnarna och användarna.

Verksamheten inom ÅSUB kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap, varför kompetensinsatserna har fortsatt i enlighet med myndighetens kompetensutvecklingsprogram. ÅSUB erbjuder personalen friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage.

3. Resurser och verksamhetsförutsättningar 2024

ÅSUBs viktigaste resurs är den kvalificerade personalen. Personalresurserna har bestått av elva fasta heltidstjänster samt motsvarande cirka en tillfälliga tjänst som använts för att täcka upp för myndighetens deltidstjänstledigheter och obesatta tjänster. Därtill har ÅSUB kunnat erbjuda plats för en högskolepraktikant under sommaren. Av de anställda i slutet av året var sju kvinnor och fem män. (Bilaga I).

Uppgiften som officiell statistikmyndighet inklusive de administrativa grundfunktionerna, IT-infrastrukturen och den kompetensutveckling som krävs för att upprätthålla rollen, har finansierats av det fast budgetanslaget. Statistikuppdrag, omfattande utredningsprojekt samt forskning finansieras av uppdragsgivarna och av forskningsprogram.

Den totala arbetstiden under året (exklusive praktikanter) uppgick till 16 929 timmar, vilket är en ökning med 14,7 procent jämfört med året före. En ny tjänst inrättades som ordinarie och efterfrågan på tjänsterna har generellt sett varit hög.

Av den totala timresursen ägnades cirka 65 procent av arbetstiden åt kärnverksamheten inom statistik och utredningar, vilket är något lägre än de senaste åren. Sammantaget knappt 27 procent av tiden gick till planering, uppföljning, utveckling, kvalitetssäkring, anbud och extern kommunikation. Bland annat genomfördes en relativt omfattande användarundersökning som grund för utvecklingsarbetet och även webbplatsen utvecklades.

Ungefär 4 procent av tiden avsattes för metodutveckling och utbildning, där insatserna inom kvalitet och dataskydd, statistiska metoder, programvaran R och kommunikation var dominerande under året. Tiden för metodutveckling och utbildning har stigit något jämfört med året före.

En sammanställning av arbetstiden för kärnverksamheten efter finansieringsform visar att den externa finansieringsgraden uppgick till drygt 41 procent, vilket innebär en fortsatt hög nivå (tabell 2). Det är således även framöver viktigt att vara uppmärksam på att projekt- och uppdragsverksamheten inte sker på bekostnad av utvecklingen av den ordinarie statistikproduktionen.

Enligt direktionens beslut ger ÅSUB kostnadsfri service för sammanställningar, bearbetningar och rådgivningar på upp till en timme per förfrågan. Utvecklingen av den avgiftsfria servicen är en viktig service som enligt uppdrag från direktionen följs upp årligen. Servicen omfattade 312,5 timmar eller cirka två procent av den totala tidsresursen, vilket är en år samma höga nivå som året innan. Det bör även framhållas att det här slaget av aktiviteter tenderar att underskattas i tidsrapporteringen.

Som framgår av tabellen nedan gäller den höga debiteringsgraden särskilt arbetsinsatserna inom utrednings- och analysverksamheten. Utöver de egentliga statistikuppdragen debiterar ÅSUB Statistikcentralen för merarbete inom de statistikområden där ÅSUB samlar in uppgifter för rikets behov.

Tabell 1. Finansieringen av personalens arbetstid inom kärnverksamheten fördelad på statistikproduktion och analys/utredningar 2023, antal timmar.

	Statistik	Utredningar	Totalt
Finansierat av fasta budgeten	5 630	155	5 784
Projekt- / uppdragsfinansiering	285	3 739	4 024
Kärnverksamhet, totalt	5 915	3 894	9 809

Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, tillämpar ÅSUB nettoanslag vid budgeteringen. De externa projekt- och försäljningsintäkterna uppgick till 307 405 euro (283 361 euro 2023). ÅSUB:s verksamhetsbidrag var -712 277 euro för år 2024 (-683 827 euro 2023). Under personalkostnader har en kostnad om 22 503 euro som hänför sig till förändring av semesterlöneskuld kostnadsförts på myndigheten men budgeterats centralt. Kostnaden belastar inte det belopp som blir tillgängligt för 2025 och förklarar varför det ser ut som om personalbudgeten överskridits. Nettokostnaderna eller verksamhetsbidraget var frånsett detta belopp 5 723 euro lägre än budgeterat, ett överskott som förs över till 2025 enligt principen för ramanslag.

Under året kom forskningsprojektet om hållbara nordiska arbetsmarknader i gång efter en försening i starten 2023. Projektet bidrog till att inkomsterna nådde över budget men även till att inköp av tjänster blev högre än beräknat som ett resultat av höjda avgifter för dataleveranser hos statistikcentralen. ÅSUB publicerade även en prisomräknare på webbplatsen som inte hade beaktats i budgeten, men som förväntas minska förfrågningarna. I övrigt har utfallet för verksamheten följt budgeten mycket nära.

Nettoresultatet för verksamhetsåret uppgick till 5 723 euro (13 173 euro 2023).

Tabell 2. Resultaträkning 2024 (preliminära uppgifter)

Kontostruktur	Utfall 2024	Budget 2024	Återstår helår 2024	% av budget 2024	Budget Jan - Dec 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
314315 Försäljning av experttjänster	305 368,77	294 000,00	11 368,77	103,9 %	294 000,00	279 841,56	291 869,05
314325 Prenumerationer o förs av publ	1 470,01	1 000,00	470,01	147,0 %	1 000,00	2 491,52	2 934,52
314345 Försäljning övriga köpta tjäns	566,00		566,00			1 027,93	1 037,74
Summa Verksamhetens intäkter	307 404,78	295 000,00	12 404,78	104,2 %	295 000,00	283 361,01	295 841,31
Personalkostnader	-841 627,99	-817 950,00	-23 677,99	102,9 %	-817 950,00	-762 895,33	-720 568,26
Köp av tjänster	-113 876,53	-104 000,00	-9 876,53	109,5 %	-104 000,00	-122 112,94	-154 709,48
Material förnödenh	-12 748,62	-12 050,00	-698,62	105,8 %	-12 050,00	-7 968,24	-12 073,62
Övr verksamh kostn	-73 931,50	-79 000,00	5 068,50	93,6 %	-79 000,00	-74 211,42	-70 306,48
Summa Verksamhetens kostnader	-1 042 184,64	-1 013 000,00	-29 184,64	102,9 %	-1 013 000,00	-967 187,93	-957 657,84
Summa Verksamhetsbidrag	-734 779,86	-718 000,00	-16 779,86	102,3 %	-718 000,00	-683 826,92	-661 816,53
Summa Årsbidrag	-734 779,86	-718 000,00	-16 779,86	102,3 %	-718 000,00	-683 826,92	-661 816,53
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-734 779,86	-718 000,00	-16 779,86	102,3 %	-718 000,00	-683 826,92	-661 816,53

En målsättning för ÅSUB har varit att öka långsiktigheten i produktionen genom att prioritera återkommande projekt samt projekt som faller inom ÅSUBs prioriterade

områden. För att säkerställa beslutsfattarnas mera omedelbara behov av kunskapsunderlag tillämpas ramavtal. ÅSUB har ingått ett ramavtal med landskapsregeringen och ett långsiktigt forskningsavtal inom ett nordiskt forskningsprojekt.

Generaldirektörerna för de åtta nationella statistikmyndigheterna träffades för årligt möte i Helsingfors i augusti.

4. Verksamhetsmål och delmål

För att uppfylla de övergripande mål som landskapsregeringen har fastställt prioriterar ÅSUB fem verksamhetsmål i utvecklingsarbetet. Samtliga verksamhetsmål är centrala för att trygga det starka förtroendekapital samt det kvalitetsarbete som kännetecknar ÅSUBs verksamhet. Nedan presenteras aktiviteterna under varje verksamhetsmål och hur delmålen förverkligats under året.

4.1 Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta

Webbplatsen (www.asub.ax) är ÅSUBs främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, utrednings- och forskningsverksamhetens resultat samt indikatorer för samhällsutvecklingen. Ett mål är att webbplatsen ska vara ett aktivt arbetsverktyg med fakta som är lätta att förstå och använda för externa användare inom alla målgrupper. Webbplatsen utvecklades under året bland annat med en prisräknare, där användaren kan räkna ut hur en valfri summa pengar har påverkats av inflationen mellan två tidpunkter, samt en sida med pågående projekt, utredningar och statistik som är på gång på ÅSUB. Webbplatsen utvecklas kontinuerligt med nya databaser och färdiga tabeller för de mest efterfrågade uppgifterna.

Figur 1. Bild av prisomräknaren

Här nedan kan du räkna ut hur en viss summa pengar har påverkats av inflationen mellan två tidpunkter. Beräkningarna kan göras från 2015 och framåt. Prisomräknaren baserar sig på statistiken för konsumentprisindex (KPI) på Åland.

[Läs mer om konsumentprisindex här](#)

Om du hade...

100 €

2016 Dec

Skulle det vara...

123,61 €

2024 Dec

Den övergripande målsättningen för såväl statistikproduktionen som analysverksamheten är i hög grad knuten till ett växande behov av kvalificerat beslutsunderlag inom självstyrelsens processer. Kommunikationen är ett verktyg för att nå ut med vår statistik, fakta och resultat med information om Åland och det åländska samhället samt underlag för beslutsfattande, debatt och forskning. På så sätt kan ÅSUB bidra till samhällsutvecklingen.

Bland målgrupperna för verksamheten är bland andra landskapsregeringen, lagtinget och landskapets myndigheter centrala. Även kommunerna och den kommunala sektorns organ är aktiva användare av ÅSUBs produkter och tjänster. Andra målgrupper är det åländska näringslivet och dess organisationer och media, skolor, studerande, forskare samt allmänheten. Även utanför Åland finns aktiva målgrupper.

Statistik- och utredningsrapporterna publiceras i två serier, ÅSUB Statistik respektive ÅSUB Rapport. Därtill finns serien Statistiska meddelanden, serien Översikter och indikatorer samt webbpubliceringar med databaser anslutna till datamaterialet och nyheten. Publiceringarna i form av webbpubliceringar har ökat och uppgick år 2024 till 63 offentliggöranden. Förutom dessa gav ÅSUB ut 55 olika publikationer under året, vilket ger en samlad volym på 118 publiceringar. Därtill upprätthåller ÅSUB användarvänliga databastabeller på webbplatsen. Databastablerna uppgick till 409 vid årets slut. Antalet statistiktabeller ökade medan ett större antal tabeller inom utredningsverksamheten arkiverades. ÅSUB har generellt utvecklat publiceringarna mot flera webbpubliceringar med tillhörande databastabeller medan antalet pdf-publikationer har minskat. Punktligheten i publiceringarna har stigit något från året innan, 94 procent av offentliggörandena höll planenlig publiceringstid. De främsta orsakerna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser och uppgifter från uppgiftslämnarna. ÅSUB har under året även fortsatt att tillhandahålla uppgifter om Åland till den nordiska statistikdatabasen. Fördelningen av publiceringarna efter produkttyp framgår av tabell 4 nedan.

Tabell 2. Översikt över ÅSUBs publiceringar och databaser 2024

	ÅSUB generellt	Statistik	Utredningar	Totalt
Rapporter		4	7	11
Meddelanden		33		33
Översikter och indikatorer	6			6
Webbpubliceringar		62	1	63
Böcker och övrigt	3	2		5
Publiceringar, totalt	9	101	8	118
Databastabeller		330	79	409

Den totala publiceringsverksamheten efter område, serie och med titel framgår av Bilaga III. ÅSUB har därtill medverkat i externa samarbetspartners artiklar och rapporter.

Det samlade antalet publiceringar är något större än i verksamhetsplanen, exempelvis konsumtionsdata, reviderade BNP-uppgifter och en extra publicering av preliminära uppgifter för det kommunala basprisindexet. Några statistikmeddelanden omarbetades till webbnyheter med databaser. Antalet statistikdatabaser har ökat snabbare än planerat som en del av förberedelserna att fasa ut Statistisk årsbok och i dess ställe tillgängliggöra statistiken i tabellformat på webbplatsen.

Målsättningen enligt verksamhetsplanen är att användarna lätt ska hitta den information och fakta som de söker, samt att de aktuella uppgifterna ska vara lätta att förstå, använda och vidareförädla. För att få en uppfattning om hur besökarna hittar det de letar efter finns en fråga till besökarna på webbplatsen angående om de hittat vad de sökte. Alla som använder funktionen får ett svar från ÅSUB så fort som möjligt.

Kommunikationsgruppen fortsatte under 2024 sitt utvecklingsarbete med regelbundna möten. Kommunikationspolicyn omfattar ÅSUBs syfte och värdegrund, kommunikationens syfte, målgrupper, kommunikationsprinciper samt kanaler för kommunikation. Målgrupperna sammanfattas i kommunikationspolicyn i tre nivåer eller grupper: grupperna media, turister och allmänheten ("besökaren"), beslutsfattaren, tjänstemannen och studerande ("användaren") och forskaren och specialisten ("analytikern").

Under året implementerades en strategi för sociala medier som tydliggör varför ÅSUB är närvarande i olika kanaler, vilka målgrupper vi riktar oss till och vilken typ av innehåll som ska publiceras i respektive kanal. I samband med att strategin antogs beslutades även att utöka ÅSUBs närvaro med ytterligare en kanal – Instagram – vilket genomfördes under hösten.

För att förenkla hanteringen av myndighetens sociala medier skapades en företagsportfölj i Meta, vilket möjliggör smidig administration av samtliga kanaler. Dessutom höll kommunikatören en intern utbildning för sociala medie-redaktörer i Meta.

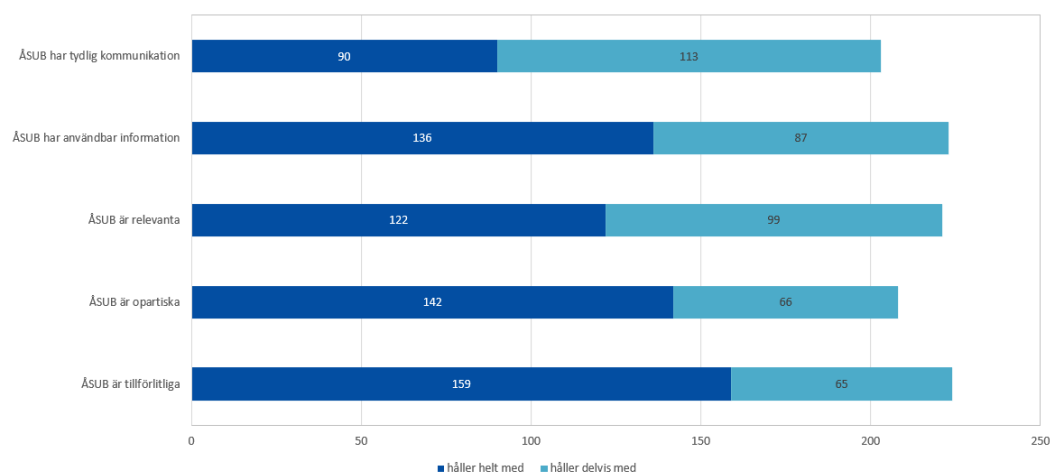
Antalet följare på sociala medier ökade med nästan 14 % och uppgick vid årets slut till 1 173 personer (varav 860 Facebook, 86 Twitter, 193 LinkedIn och 34 Instagram (ny)). Det innebär en nedgång för antalet följare i X, men uppgång i övriga kanaler.

Under 2024 ser vi att räckvidden på Facebook har ökat med 15,1% jämfört med 2023. Räckvidden syftar på antalet unika personer som har sett ett inlägg på sin skärm. Det betyder att om en person ser ett inlägg flera gånger, räknas personen bara en gång. Likaså har innehållsinteraktioner på Facebook ökat med 11,6% under 2024 jämfört med 2023. Inläggsinteraktioner är viktiga eftersom de visar hur engagerande ett inlägg är och kan påverka räckvidden.

Möjligheterna för uppföljning av antalet besökare och användningen av webbplatsen över tid har begränsats efter införandet av formulär för godkännande av så kallade kakor och verktyget Google Analytics inte längre får brukas. Uppföljningen av de användare som gett tillåtelse för kakor visar på en minskning av webbplatsens användning med två procent, medan målet för året var en ökning med fem procent.

Under året genomfördes också en användarundersökning för att få en djupare förståelse för ÅSUBs målgrupper, användarnas behov, preferenser och utmaningar. Undersökningen bestod av en digital enkät med självrekryterande urval samt djupintervjuer där olika typer av användare fick möjlighet att fördjupa sig i specifika frågor och genomföra användartester av asub.ax. Resultaten, baserade på 251 svar, har gett värdefulla insikter inom flera områden. Ett aktivt arbete har påbörjats för att förbättra och vidareutveckla förmedlingen med ett starkt användarfokus.

Figur 1. Exempel resultat från ÅSUBs användarundersökning

En planerad utbildning i statistiskt skrivande och nyhetstexter i klarspråk har fått skjutas fram till följd av sjukdomsfall. Utbildningen kommer att ordnas i mars 2025 i stället.

En betydande del av ÅSUBs förmedling och kommunikation innebär att personalen tar fram uppgifter efter beställning och deltar i sakkunnigorgan för att sprida och tillgängliggöra statistiken och resultaten. ÅSUB får dagligen frågor av varierande karaktär. Personal har under berättelseåret tagit fram faktaunderlag för lagframställningar och även i övrigt bistått självstyrelseförvaltningen och övriga intresserade med statistik- och utredningsunderlag. Sammanställningar, analyser och metodhandledning till såväl studerande som tjänstemän har blivit en allt viktigare del av ÅSUBs utåtriktade service.

Personalen har vid olika tillfällen informerat allmänheten, media, forskare, politiker med flera om det åländska samhället, till exempel om statistiken och om Ålands ekonomi, befolkning och näringsliv. ÅSUB har även hållit föreläsningar och seminarier för olika organisationer och institutioner inom såväl som utanför Åland. Sammantaget medverkade ÅSUB i eller arrangerade 51 externa seminarietillfällen och presentationer under året. Bland annat kan nämnas resultaten av Tidsanvändningsstudien, rapporten om Flyttorsaker 2024 och Turismens samhällsekonomiska betydelse, samt mötet med den nordiska temagruppen för Green and Inclusive Urban Development in the Nordics som höll möte på Åland. Utöver dessa arrangerade ÅSUB även ett EU-seminarium i maj i samarbete med Högskolan på Åland och Interreg Central Baltic samt ett seminarium om framtidens arbetsmarknad i samarbete med Nordregio i september. ÅSUB deltog även på Jobbchansen som arrangerades av Ams och Ålands Näringsliv under våren.

Sammanfattningsvis kan konstateras att *sju av de nio delmål som ställdes upp under verksamhetsmålet Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUBs fakta* har förverkligats under året. Målet om att användningen av webbplatsen ökar med 5 procent har inte uppfyllts enligt mätinstrumentet Matomo Analytics och en utbildning i att skriva faktabaserade nyhetstexter har fått skjutas fram.

Åland i siffror, är fortsatt populär och uppskattad bland turister och besökare på Åland.

4.2 Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling

ÅSUB är nyckelaktören i det åländska statistiksystemet – en struktur av myndigheter, organisationer och företag som levererar eller på olika sätt hanterar den typ av data som ÅSUB bearbetar och publicerar som officiell statistik. Metoderna för uppgiftslämningen utvecklas kontinuerligt för att underlätta för dem som lämnar uppgifter till byrån. Utgångspunkten för statistikframställningen är att i första hand använda data som redan samlats in som grunddata för statistikproduktion och forskning. I andra hand hämtas uppgifter direkt från uppgiftslämnarnas administrativa system och i tredje hand samlas uppgifter in via direktinsamling. Vid direktinsamling rekommenderas starkt att inlämningen sker elektroniskt via ÅSUBs säkra e-tjänstverktyg för formulär och säker dataöverföring.

I enlighet med respektive statistiklag samt det övergripande ramavtalet mellan ÅSUB och Statistikcentralen utbyts statistik och mikrodata mellan de två statistikmyndigheterna för att minska uppgiftslämnarbördan samt kostnaderna för insamling.

ÅSUB träffar regelbundet representanter för olika uppgiftslämnargrupper för dialog om aktuella frågor. I samband med möten med uppgiftslämnarna informerar ÅSUB även om statistikens roll i samhället. En fortsatt lyhördhet och anpassningsförmåga är nycklarna till ett effektivt och smidigt statistiksystem även framöver. Under året hölls särskilda träffar med uppgiftslämnarna inom den kommunala sektorn, den sociala sektorn, skolorna, fordonsmyndigheten och kultursektorn för att informera om förändringar samt för att klarlägga förutsättningarna för att utveckla och underlätta uppgiftsinsamlingen. Specifikt inom skolsektorn och den sociala sektorn har förnyelsearbetet varit lite mera omfattande.

Inom utbildningsstatistiken fortsatte utvecklingen av användningen av skolornas Primusregister som källa vid produktionen av statistiken över grundskolan

Under 2024 har insamlingen av kommunernas ekonomistatistik fortsatt enligt kommuninformationsprogrammets modell. Insamlingen automatiseras och moderniseras för att minska belastningen för kommunerna samt för att öka transparensen, aktualiteten och jämförbarheten för uppgifterna. Den färdigställda statistiken presenteras i databaser, interaktiva grafer och i rapportform.

Inkomstregistret kunde första gången användas som en av källorna vid framställningen av den privata sektorns lönestatistik för 2022. Avsikten är att insamlingen 2024 är den sista där uppgifter behöver kompletteras för att komplettera lönestatistiken.

I undersökningar riktade till hushåll och privatpersoner samlas uppgifterna om hushållens konsumentförtroende och de ungas ANDTS-vanor in endast elektroniskt. I urvalsundersökningar med möjlighet att besvara enkäter både till pappers och online svarade i snitt 60,5 procent av respondenterna elektroniskt. Även bland företagen har de som väljer att lämna uppgifter elektroniskt ökat och är nu runt 70 procent.

Under våren 2021 prövades för första gången en webbpanel som metod för insamling av snabb information. Webbpanelen har under 2024 främst använts för framtagning av en konsumentförtroendeindikator som belyser konsumenternas syn på de egna hushållets ekonomi samt Ålands ekonomi. Metoden har utvärderats med resultatet att panelmetoden fyller sitt syfte och ger tillräckligt stabila resultat för mätning av konsumentförtroendet.

Inom verksamhetsmålet Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling har samtliga fem delmål som ställts upp i verksamhetsplanen förverkligats under året. Målet om att metoderna för hur insamlade uppgifter kvalitetsgranskas utvecklas kommer att fortsätta för att ytterligare automatisera och systematisera kvalitetsarbetet.

4.3 Effektiv och säker produktion

ÅSUBs verksamhet är beroende av en modern IT-infrastruktur som möjliggör säker datahantering och en fortlöpande effektivisering och automatisering inom produktionsprocesserna. ÅSUBs utvecklingsinsatser och inköp inom IT-infrastrukturen har följt myndighetens IT-plan som uppdateras årligen. E-tjänstverktyget för säker uppgiftsinlämning användes inom alla insamlingar och enkätundersökningar som inte hämtas från databaser, register eller system.

I samverkan med IT-leverantören upprätthåller ÅSUB en säker drift av systemen och en hög IT- och informationssäkerhet. Informations- och datasäkerheten prioriteras i det interna utvecklingsarbetet, riktlinjerna uppdaterades under året och myndigheten medverkade i en övning där alla medarbetare deltog. Myndigheten har en separat filserver med krypterat informationsflöde med möjlighet att logga alla aktiviteter. ÅSUB tillämpar MDM-lösning (Mobile Device Management) på mobiltelefonerna och multifaktor-autentisering på alla datorer. De fysiska säkerhetsprocesserna har uppdaterats och testats under året och en kontinuitetsplanering har inletts. En ny säkerhetspolicy togs fram och IT-programmet uppdaterades.

Risik kartläggning är ett kontinuerligt arbete, situationen bedöms systematiskt varje år. ÅSUB tillämpar ett system för systematisk konsekvensbedömning i de fall då myndigheten inleder nya insamlingar eller samlar in och behandlar känsliga data.

Automatiseringen fortsatte genom utveckling av SQL-databaserna och genom att inläsningen till databaserna automatiserades ytterligare. Användningen av R-kod för automatiseringar, uppdateringar, utdrag och sammanställningar har utökats. Utvecklingen av webbplatsen med interaktiva grafer med direkt koppling till PxWeb-databaserna fortsatte under året och webbplatsen utvecklades bland annat med en informationssida om pågående projekt.

ÅSUBs produktion är systematiskt dokumenterad i manualer och anvisningar som hålls

uppdaterade för att säkerställa reliabilitet och organisationen följer med beaktande av resurserna utvecklingen av statistiska metoder och analysmetoder. Vedertagna definitioner, begrepp och förfaranden tillämpas och metadata tillhandahålls vid generellt vid publiceringar på webbplatsen och rapporterna åtföljs av en kvalitetsbeskrivning. Alla variabler som ÅSUB använder i statistikfiler som innehåller metadata har dock ännu inte en metadatabeskrivning i anslutning till publiceringen.

Punktligheten i ÅSUBs publiceringar, mätt som hur stor andel av publiceringarna som sker enligt angiven tid i publiceringsplanen, förbättrades och översteg målnivån, punktligheten uppgick till 94 procent. De främsta orsakerna till förseningar är fördröjningar i dataleveranser.

I samband med förändringar inom personalen har ansvarsfördelningen och ersättande ansvarig för varje produkt, process och projektområde setts över och uppdaterats.

Inom statistikområdet turism deltar ÅSUB i ett nordiskt projekt för utveckling av turismstatistikkonton inom nationalräkenskaperna samt metoder för att mäta turismens koldioxidavtryck. Bland annat utvärderas möjligheterna att använda kreditkortsinformation för att få aktuella data på regional nivå.

Inom verksamhetsmålet *Effektiv och säker produktion har sammanfattningsvis åtta av nio delmål kunnat uppfyllas under året*, även om flera av målsättningarna är av sådan karaktär att de kräver kontinuerlig aktivitet även framöver. ÅSUB har jobbat systematiskt med metadatabeskrivningar i databaserna men inom vissa områden har dessa ännu inte tillgängliggjorts på webbplatsen och målet är inte uppfyllt.

4.4 Organisationens och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling

ÅSUB består av två enheter där aktiv samverkan och användning av gemensamma resurser bidrar till verksamheten. Inom statistikproduktionen är statistikområdena utgångspunkten för ansvarsfördelningen. För varje statistikområde finns en statistiker som ansvarar för att den planerade verksamheten inom området förverkligas. Inom analys- och forskningsverksamheten organiseras arbetet med utgångspunkt i projekten.

Arbetsplatsmöten har regelmässigt hållits varje vecka samt enhetsmöten regelbundet efter behov för att säkerställa informationsutbytet och alla medarbetares delaktighet i utvecklingsarbetet. Även ledningsgruppen har mötts regelbundet. Det institutionella lärandet inom organisationen stöds av interna seminarier där medarbetarna presenterar aktuella resultat och metodutveckling. Under året har undersökningsmetodik och myndighetens interna policys varit i särskild fokus inom de interna seminarierna.

Aktivt utbyte med partners inom både statistikproduktionen och utrednings- och forskningsverksamheten är av stort värde för ÅSUB. I nätverken ingår statistikmyndigheter, forskningsinstitutioner, organisationer, företag och institutioner inom förvaltning. I dessa nätverk finns åländska aktörer representerade, men även aktörer utanför Åland, från Norden och EU. Genom nätverken inom och utanför Åland kan ÅSUB utveckla kompetensen, generera ny projektefterfrågan, knyta till sig

kompetensområden som organisationen inte täcker in själv samt öka synligheten för Åland. ÅSUBs personal har under året hållit presentationer i anslutning till möten och seminarier i flera av nätverken.

ÅSUB deltar i det nordiska chefstatistikernasamarbetet. ÅSUBs direktör och statistikchef deltog i augusti i det årliga chefsmötet för de nordiska nationella statistikmyndigheterna i Helsingfors. På agendan fanns bland annat artificiell intelligens, statistiskt ledarskap, tillgången till mikrodata, metadatadriven processhantering och rekrytering av nyckelkompetenser. I samband med mötet hölls även ett bilateralt möte mellan ÅSUB och Statistikcentralen där frågor som cybersäkerhet, kommunikation och ramavtal diskuterades. ÅSUBs personal medverkar därtill i flera nordiska statistiknätverk samt i kontaktgruppen för den nordiska statistiken.

ÅSUB har under året också aktivt tagit del i det nordiska samarbetet inom det regionalpolitiska forskningsområdet genom representation i styrelsen för Nordiska Ministerrådets forskningsinstitut Nordregio samt i Nordiska ministerrådets temagrupper inom det regionalpolitiska fältet där produktionen av regionala och statistiska analyser är en röd tråd. ÅSUB har haft ordförandeskapet i gruppen för Gröna, innovativa och resilienta regioner (TGC). Programperioden för temagrupperna avslutades i januari 2025.

En flerårig finansiering beviljades ÅSUB av NordForsk i december 2022 inom forskningsprogrammet Framtidens arbetsliv (Future Working Life). Finansieringen gäller forskningsprojektet Sustainable remote Nordic labour markets (fritt översatt: hållbara arbetsmarknader i regioner utanför storstadsområdena i de nordiska länderna, SUNREM) där ÅSUBs samarbetspartners är Nordregio i Stockholm (projektägare), University of Akureyri Research Center, Island samt Fafo Institute for Labour and Social Research i Oslo, Norge. Projektet pågår från 2023 fram till 2026 med förmedlingsinsatser och publicering av resultat även under 2027. Forskningsgruppen förväntas bidra med värdefulla nätverk och utveckling av forskningsverksamheten inom ÅSUB. Under året bidrog ÅSUB främst med intervjuer bland arbetsgivare i offentlig och privat sektor och med analys av kvantitativa data.

Som vägledning för den generellt växande uppdragsverksamheten inom ÅSUB tillämpas Uppdragspolicy för ÅSUB (uppdaterad 2024). Inom Åland har under året olika avdelningar inom Ålands landskapsregering, AMS, Ålands gymnasium, Ålands Näringsliv, Visit Åland, Folkhälsan på Åland samt flera kommuner varit uppdragsgivare. Bland samarbetspartners utanför Åland kan nämnas Statistikcentralen, Arbets- och näringsministeriet, Statisticon, Institutet för hälsa och välfärd (THL), CRT på Bornholm, Tillväxtverket samt de tre ovan nämnda parterna i SUNREM-projektet inklusive Nordregio.

Det åländska nätverket för hållbar kunskapsutveckling, KUT har varit en plattform för diskussion och aktiviteter. I nätverket medverkar Ålands fredsinstitut, Högskolan på Åland, flera avdelningar och byråer vid landskapsregeringen, Ålands sjöfartsmuseum, Mariehamns stadsbibliotek samt lotsfunktionen inom Bärkraft. Under året ordnades en diskussion om EU:s uppdrag och betydelse för Åland inför EU-valet.

*Verksamhetsmålet **Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUBs utveckling ställer upp sammantaget nio mätbara delmål i verksamhetsplanen för året, åtta av målen uppnåddes under året. Målet med att ta fram ett underlag för en genomgripande revidering av statistiklagen har fortsatt men inte färdigställts.***

ÅSUB ordnade tillsammans med Högskolan på Åland inför EU-valet en diskussion om vad som har gjorts i EU under åren som gått och om vad EU borde satsa på de kommande åren.

4.5 Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden

ÅSUBs verksamhet är till betydande delar forskningsbaserad och förutsätter därför god kännedom om relevant vetenskaplig teori och uppdaterade metoder inom området. Arbetsuppgifterna kräver en gedigen metod- och databearbetningskunskap hos de anställda. En väl överlagd satsning på personalens kompetens är därför av strategisk betydelse för ÅSUBs långsiktiga framsteg.

Kompetensutvecklingsprogrammet för ÅSUB gäller perioden 2023–2025 och omfattar ÅSUBs specialistområden, metoder, dataprogram och IT-kompetens, förmedling och resultatpresentation samt verksamhetsstyrning och arbetsprocesser. Medarbetarsamtalen genomfördes under perioden maj till juni och hade fokus på framåtsyftande utvecklingsmöjligheter för medarbetarna och ÅSUB. Varje medarbetare ansvarar för relativt omfattande utvecklingsarbete och insamlingar där interaktionen med kollegorna och partners är betydelsefull. Medarbetarsamtalen lade även grunden för de fortsatta kompetensinsatserna.

Hela personalen har beretts möjligheter att delta i kurser eller utbildningstillfällen under året. Kurser och självstudier i statistisk metod, "R", AI, databaser, Inkomstregistret, modellanalys, dataskydd, kvalitetsarbete, hållbarhetsarbete, demokrati, delaktighet och integration samt kommunikation och klarspråk kan nämnas bland de insatser som genomförts under året. De interna seminarierna i aktuella ämnen, inklusive datahantering och metoder fortsatte.

Under tidigare utvecklingsdag har medarbetarna efterlyst studiebesök till verksamheter som vi samlar uppgifter om eller av. I november, i samband med firandet av ÅSUBs 30 år som statistikmyndighet gjordes inspirerande studiebesök med temat förnyelsebar energi till Långnabba vindkraftspark och till en solcellspark i Jomala.

Därtill utvecklades kompetensinsatserna inom utrednings- och forskningsenheten genom fortsatta kontakter och samarbete med forskarkonsortiet INVEST (mellan Åbo universitet och THL) och forskarutbildningen vid Åbo Akademi.

Ett öppet arbetsklimat och goda möjligheter för medarbetarna att utvecklas och utveckla arbetet är en förutsättning för att ÅSUB ska kunna hålla sin kvalificerade personal och rekrytera kompetens även i framtiden. De olika kompetenser och erfarenheter som finns i personalstyrkan har gett en god grund för ett öppet dynamiskt arbetsklimat och en gynnsam bas för verksamhetsutvecklingen.

För att högtidlighålla 30 år med egen statistiklag på Åland och ÅSUBs 30 år bjöd vi in tidigare långvariga medarbetare till en kväll med traktering, tal, minnen och frågesport i ÅSUBs lokaler i november. Kvällen bjöd på många berättelser och guldkorn från ÅSUBs grundande och första 30 år.

Under våren och försommaren genomfördes en motionskampanj inom personalen – alla medarbetare nådde de gemensamt uppställda målen. Kampanjen avslutades med en introduktion till utegymmet i närheten av ÅSUBs kontor med fokus på övningar för att förebygga belastningsskador.

ÅSUB erbjuder friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage inom ramen för konceptet friskvård.ax. Arbetsgivaren har aktivt uppmuntrat till att röra på sig och ta vara på möjligheten till förebyggande insatser.

Verksamhetsmålet *Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden inrymmer sammantaget sex mätbara delmål som samtliga bedöms vara uppfyllda.* När det gäller utvärderingen av SISU-modellen blev slutsatsen av utvärderingen att ÅSUB slutar använda modellen och säger upp licensen.

ÅSUBs personal på studiebesök vid Långnabba vindkraftspark och solcellspark i Jomala i samband med firandet av ÅSUB 30 år.

5. Horisontella fokusområden

Tre horisontella fokusområden genomsyrar ÅSUBs hela verksamhet: genusperspektivet, hållbar utveckling samt självstyrelsen.

5.1 Genusperspektivet

Könsperspektivet beaktas i all relevant statistik. Inom statistik som berör befolkning och arbetsmarknad redovisas uppgifter efter kön alltid då det är möjligt och relevant. Vid varje projekt har en särskild bedömning gjorts om frågan som utreds har ett genusperspektiv och om det är möjligt att redovisa skillnaderna mellan könen.

Temaområdet *Jämställdhet* på webbplatsen samlar olika slag av produkter med jämställdhetsperspektiv. Innehållet i temaområdet utvecklades.

ÅSUB genomförde 2024 en studie om tidsanvändning bland kvinnor och män med fokus på det obetalda hem-, hus- och omsorgsarbetet. Tidsanvändningsstudier genomförs i många europeiska länder och belyser bland annat skillnader i kvinnors och mäns tidsanvändning, dessutom var målsättningen att utgöra underlag för en bred samhällsdiskussion om skillnaderna. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Åland landskapsregering.

5.2 Hållbar utveckling

Hållbar utveckling och minimering av miljöpåverkan beaktas i ÅSUBs dagliga verksamhet och myndigheten är medaktör i det åländska nätverket Bärkraft.ax. ÅSUBs främsta roll i hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik och indikatorer som beskriver utvecklingen som underlag för beslut, debatt och forskning. Verksamheten som helhet bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan, målet handlar om tillit, förtroende och delaktighet. Den löpande statistikproduktionen inom de 23 statistikområdena inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat om arbetsmarknad, utbildning, inkomster och inkomstfördelning, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse, hälsa och jämställdhet.

ÅSUB har deltagit i uppdateringen av huvudindikatorerna för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda enligt en systematiserad modell. Merparten av indikatorerna produceras av ÅSUB. ÅSUB har också under året publicerat specifika studier som stöder delmålen i agendan. Bland dessa studier kan nämnas studien om ekonomisk utsatthet. Undersökningen om turismens samhällsekonomiska betydelse 2023, undersökningen om utflyttning samt forskningsprojektet om långsiktigt hållbara arbetsmarknader ger underlag för att utveckla Ålands attraktionskraft. Om undersökningarna redogörs närmare i följande kapitel.

Inom temaområdet Hållbar utveckling på webbplatsen finns indikatorerna för FNs 17 globala mål för hållbar utveckling. Uppgifterna uppdaterades för alla indikatorer där data för Åland finns tillgängliga, nya indikatorer att rapportera lades till. Temaområdet omfattar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet är av betydelse. Sedan 2019 är ÅSUBs alla aktiviteter och evenemang kranmärkta, det vill säga vi erbjuder och använder inte köpt flaskvatten vid våra aktiviteter och evenemang.

5.3 Självstyrelsen

ÅSUBs produktion har som övergripande fokus att beakta självstyrelseorganens behov och verksamhetsområden. Det innebär att ÅSUB prioriterar självstyrelsemyndigheternas behov av underlag för lagberedning, budgetering och strategiska beslut.

Inom temaområdet Åland i världen på webbplatsen finns statistik som jämför Åland med länder och regioner i Norden och internationellt samt uppgifter som belyser Ålands växelverkan med omvärlden. Uppdateringar av temaområdet gjordes under året.

ÅSUB har så långt som resurserna medgett bevakat att korrekta, relevanta och aktuella siffror om Åland används och att Ålands status framgår korrekt i samband med att uppgifter om Åland publiceras internationellt. ÅSUB har levererat statistik till utomåländska aktörer utgående från överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen, det nordiska statistiksystemet och FNs statistiska avdelning.

Inom *valstatistiken* har ÅSUB gett ut statistik om presidentvalet och EU-valet. Statistikmeddelandena ersattes av webbpubliceringar med tillhörande tabeller. Dessutom publicerades statistik om kommunernas förtroendevalda, något som görs i samarbete med Ålands kommunförbund vart fjärde år, i början av varje mandatperiod.

6. Strategiska fokusområden för verksamhetsåret

De strategiska fokusområdena har som mål att stöda åländska beslutsfattare med fakta inom aktuella och relevanta samhällsområden. Fortsatt vikt har lagts på uppföljningen av de ekonomiska effekter som det förändrade säkerhetsläget och kriget i Ukraina har fört med sig. I följande avsnitt av verksamhetsberättelsen lyfts förnyelsearbete, större projekthelheter och sådan statistik som inte publiceras årligen fram specifikt. Den kompletta publiceringsverksamheten med samtliga statistikpubliceringar och utredningsrapporter framgår av *förteckningen över publiceringar i bilaga III*.

Under varje fokusområde återges de aktiviteter som varit aktuella inom statistikområdet först och därefter presenteras årets projekt inom utrednings- och forskningsverksamheten.

6.1 Bärkraftiga välfärdssystem

En uppgift för det offentliga Åland är att utveckla välfärdssystem som tryggar välfärden för ålänningarna långsiktigt och även i belysningen av de förändrade ekonomiska villkoren internationellt. Den ökande tillgången på mikrodata förbättrar möjligheterna att belysa situationen för individen i samhället ur många perspektiv.

Inom *befolkningsstatistiken* gjordes tolv olika publiceringar med såväl preliminär som slutlig statistik om befolkningsstrukturen och -rörelsen. Innehållet i den sammanfattande statistikrapporten om befolkningen omarbetades och koncentrerades något. Användningen av kartor för att illustrera kommunvisa data utökades.

Inom den *sociala* sektorn belystes kommunernas verksamhet i en webbpublicering, och antalet databastabeller på webbplatsen utökades. Utöver statistiken som baseras på uppgifter från ÅHS publiceras inom området *hälsa och sjukvård* en årlig nyhet som lyfter fram statistik från andra källor som belyser hälsoförhållanden för den åländska befolkningen. I serien Översikter och indikatorer publicerades statistik om *inkomstfördelning och välfärd*.

I början av året publicerades en undersökning om ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland. Undersökningen var en uppföljning av ÅSUBs motsvarande undersökningar från 2007, 2015 och 2018. Undersökningen bygger på individmaterial från 2021 som var det senast tillgängliga för analys. Syftet var att undersöka hur den del av det sociala trygghetssystemet som faller under Ålands lagstiftningsbehörighet fungerar i praktiken och i vilken mån de olika bidragen minskar risken för relativ fattigdom. Ytterligare statistik från undersökningen publicerades i serien Översikter och indikatorer om inkomstfördelning och välfärd för att specifikt lyfta fram uppgifter om den ekonomiska situationen i hushåll med barn.

ÅSUBs utredningar bidrar till långsiktig kunskapsutveckling inom det bärkraftiga välfärdssystemet på Åland och ÅSUBs utredare har under 2024 fungerat som sakkunniga både på Åland och i internationella nätverk bland annat inom arbetsmarknadsfrågor.

6.2 Offentliga sektorns utveckling

En målsättning inom det här fokusområdet är att producera statistik och analyser som beskriver hela den åländska offentliga sektorn samt transaktioner och överföringar inom sektorn.

Inom den *offentliga sektorns ekonomi* rapporterar nu kommunerna och kommunalförbunden sina uppgifter i enlighet med kommuninformationsprogrammet. Under året har ÅSUB i samarbete med Statskontoret uppdaterat vissa av blanketterna för rapportering av 2024 års uppgifter i syfte att förenkla rapporteringen. Även en visualisering i Power BI-format publiceras nu på ÅSUBs webbplats. I samarbete med landskapsregeringens finansavdelning togs en samlad resultaträkning för den åländska offentliga sektorn fram. Uppgifterna om landskapets ekonomi i databasen utökades.

Lönestatistiken för offentliga sektorn 2023 publicerades. Statistiken för de landskapsanställda samlas in och bearbetas av ÅSUB. Inkomstregistret används för kontroll och komplettering. För den kommunala och den statliga sektorn erhåller ÅSUB uppgifter från Statistikcentralen som ansvarar för insamlingen.

Inom området *utbildning* publicerades statistiken om studerande på gymnasienivå och vid Högskolan på Åland i två separata webbnyheter efter att tidigare ha ingått i samma meddelande. I övrigt producerades statistik om barnomsorgen, grundskolan och studerande utanför Åland samt om avlagda examina. Vissa förberedelser genomfördes för att uppgifter om åländsk utbildning kan komma att ingå i nationella studie- och examensregister.

Inom området *kulturstatistik* publicerades den årliga nyheten om biblioteksverksamhet och bokproduktion, medan uppgifter om museer, församlingar och landskapsarkivet presenterades i tabeller på webbplatsen och i Statistisk årsbok.

Gällande *rättsväsendet* publicerades statistik om brott som kommit till myndigheternas kännedom.

ÅSUB bistår enligt ramavtal med landskapsregeringens finansavdelning med olika underlag som behövs inom förvaltningen, framför allt inom ramen för budgetberedningen. Under året har ÅSUB bidragit med underlag för utvärdering av landskapsandelssystemet, beräkningar för utfallet för avskaffandet av sjukdomskostnadsavdraget och dess inverkan på grundavdraget på olika inkomsttagargrupper och kommunernas skatteintäkter samt kartläggning med förslag till indexeringsgrunder för landskapets förnyade budgetmodell. Uppdaterade nyckeltal för ekonomiskt utsatta kommuner publicerades på webbplatsen. ÅSUB har även fortsatt medverkat i en analysgrupp där det aktuella konjunkturläget har presenterats och diskuterats med personal från förvaltningen, AMS, akademien och Ålands näringsliv. Vidare har ÅSUB inom ramen för avtalet gjort beräkningsunderlag för landskapets inkomster. ÅSUBs planmässiga konjunkturbevakning utgör en del av ramavtalet.

6.3 Bärkraftig ekonomi och näringslivsutveckling efter coronapandemin

En bärkraftig utveckling förutsätter att ekonomisk utveckling går hand i hand med långsiktiga miljöhänsyn och sociala hänsyn, vilket i sin tur förutsätter ett allsidigt kunskapsunderlag för beslutsfattandet.

Inom *företagsstatistiken* publicerades uppgifter om företag, arbetsställen och koncerner samt bokslutsstatistik för företag. Därtill sammanställdes omsättningsstatistik för den privata sektorn på beställning av Ålands näringsliv.

Inom *nationalräkenskaperna* publicerades slutliga uppgifter för 2022. Vidare reviderades siffrorna för 2014–2021 som ett led i ett flerårigt utvecklingsprojekt. De största förändringarna gäller metoden för hur prisförändringar beaktas samt hur uppskattningen av storleken på åländsk verksamhet görs för företag som är verksamma både på och utanför Åland.

Området *arbetsmarknad* omfattade uppgifter om befolkningens huvudsakliga verksamhet och detaljerad statistik om den sysselsatta arbetskraften. Arbetslöshetsstatistik i form av registerbaserad statistik presenterades i månatliga meddelanden samt i en årlig sammanställning med bakgrundsuppgifter om arbetslösheten där mera detaljerade data framgår.

Insamlingen av *lönestatistik* för den privata sektorn 2024 inleddes. Data från inkomstregistret används i de fall där uppgifterna är tillräckliga för statistiken. För att de ska vara tillräckliga behöver företagen även registrera uppgifter utöver de som är obligatoriska i inkomstregistret. Statistiken produceras vartannat år. Publiceringen av statistik över *inkomster och skatter 2023* omfattade både ekonomiska uppgifter och data om inkomsttagarna.

Statistik om *byggandet* och byggnadsbeståndet framställdes med hjälp av mikrodata från Statistikcentralen. Lantmäteriets data har legat till grund för statistiken om

fastighetsöverlåtelse. *Boendet* belystes med statistik om bostäder och boendeförhållanden samt statistik om överlåtelse av aktiebostäder, liksom med hyresstatistiken som görs vartannat år. Statistikmeddelandena inom byggande och boende har ersatts av webbnyheter.

Inom området *transport och kommunikationer* publicerades statistik om trafikolyckor och fordonbeståndet som egna nyheter. Ytterligare publicerades tabeller om körkort, skärgårdsfärjorna samt flyg- och busstrafiken med mera på webbplatsen och i Statistisk årsbok.

Statistiken om de *kulturella och kreativa näringarna* uppdaterades. Den utvecklades på uppdrag av landskapsregeringens kulturbyrå och baseras på uppgifter om sysselsättning, utbildning, företag, omsättning och förädlingsvärde.

Samlad *turiststatistik* gavs ut i en rapport. Därtill publicerades månatlig hotellstatistik samt en sammanställning över högsäsongen som omfattade alla inkvarteringslag. Baserat på uppgifter från Eurostat publicerades statistik om korttidsövernattningar i hus, lägenheter och stugor som hyrts ut via bokningsplattformar. Ytterligare framställdes årsstatistik över gästhamnar och inresande. Uppgifter om inresande gavs också ut månadsvis i en databastabell. Inom ramen för ett nordiskt projekt med Tillväxtverket som ledare deltar ÅSUB i utvecklingen av turismsatellitkonton i syfte att förnya och försnabba datatillgången. Bland annat utreds möjligheten att använda kreditkortsdata i framställningen av statistiken.

Varuhandelsstatistiken omfattade fortsättningsvis enbart den direkta utrikeshandeln, då uppgifter om skattegränshandeln mellan Åland och Finland inte gått att få fram under flera år. Från hösten 2023 har bristen i systemen åtgärdats och från statistikåret 2024 är förhoppningen att uppgifterna kommer att vara tillgängliga på helårsbasis.

Inom områdena *jordbruk, konsumentprisindex och sjöfart* samt *finansiering och försäkring* fortgick statistikproduktionen i samma omfattning som tidigare.

En översikt över konjunkturläget publicerades i april. Därutöver gavs två konjunktursammanfattningar ut i serien Översikter och indikatorer, en i början av året samt en i oktober. Analysarbetet och tillämpningen av prognosmetoderna präglades fortsatt av det utmanande ekonomiska och geopolitiska läget internationellt och dess inverkan på ekonomin. Under året gjordes särskilda insatser för att automatisera produktionen av indikatorerna inom konjunkturuområdet.

Inom utrednings- och forskningsenheten genomfördes även årets arbetsmarknadsbarometer. Resultaten för barometern presenterades på ett seminarium om trender på den nordiska arbetsmarknaden som arrangerades i samarbete med forskningsinstitutet Nordregio. I samverkan med Arbets- och näringsministeriet (ANM) utvecklades en version av barometern som kan tillgängliggöras i samband med resultaten från ANM:s barometer för att synliggöra arbets- och karriärmöjligheter på Åland.

ÅSUB genomförde även en undersökning om flyttorsaker för att bidra med ett kunskapsunderlag och fördjupade insikter om varför personer valt att flytta från Åland. Målet är att utveckla Åland som en attraktiv plats att bo på, flytta till, att återvända till och stanna kvar. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten (AMS).

Våren 2024 publicerade ÅSUB en omfattande rapport om turismens samhällsekonomiska betydelse för Åland (2023). Syftet med undersökningen var att

kartlägga olika besöksgruppers betydelse för åländska ekonomin utifrån hur mycket de konsumerar på Åland samt på vägen till och från Åland. Uppgifterna används även för bland annat beräkningen av turismposten i nationalräkenskaperna. Undersökningen genomfördes på uppdrag av Ålands landskapsregering och Visit Åland.

I början av året färdigställdes en sammanställning över de ekonomiska relationerna mellan Sverige och Åland på uppdrag av Sveriges generalkonsulat. Resultatet publicerades även på Svenska utrikesdepartementets webbsidor.

Ett projekt om havsbaserad vindkrafts ringverkningar inom åländskt näringsliv, arbetsmarknad och ekonomi inleddes under året med kartläggning av tidigare studier inom området i Norden samt statistik om den åländska ekonomin. Uppdraget beräknas kunna färdigställas under första delen av 2025.

En nordisk insats inom bärkraftig ekonomi är forskningsprojektet *Sustainable remote Nordic labour markets* (SUNREM) för vilket NordForsk beviljat finansiering. Det nordiska forskningsprojektet ger ÅSUB och Åland en betydande kunskapsbas genom delade resurser, data och expertis mellan projektets partners. År 2024 var ÅSUB:s insats i projektet omfattande. I projektet samlades kvalitativa data in genom intervjuer bland sakkunniga och experter inom den offentliga och den privata arbetsgivarsektorn på Åland. Även fortsatta fördjupade analyser av kvantitativa data genomfördes. Projektet kommer att bidra med ny kunskap om hållbarhet och den framtida arbetsmarknaden på Åland och andra småskaliga arbetsmarknader utanför storstadsregionerna.

6.4 Miljö och hållbar utveckling

Hållbar utveckling är prioriterat på alla nivåer inom alla samhällssektorer. Inom området *miljö och energi* fortgick insamlingen av avfallsstatistik som sammanställs vartannat år, en dialog om utveckling av statistiken pågår. Temaområdet hållbar utveckling på webbplatsen uppdaterades och samlade uppgifter som belyser ämnet ur olika perspektiv publicerades i serien Översikter och indikatorer. Indikatorer för Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda rapporterades till landskapsregeringen enligt en uppdaterad systematisk modell.

ÅSUB har under året medverkat i Nordiska ministerrådets temagrupper Grön och inkluderande rural utveckling; Gröna, innovativa och resilienta regioner samt Grön och inkluderande urban utveckling där ÅSUB har säkerställt att uppgifter om Åland finns tillgängliga samt att Åland inkluderas i relevanta analyser och fallstudier.

Medborgarperspektivet och hushållens syn på boende och boendemiljön, den offentliga miljön samt kommunernas klimat- och miljöarbete uppmärksammades i de medborgarundersökningar för sju kommuner (2023) som publicerades i början av året.

6.5 Övriga utvecklingsområden och -projekt

I *Statistisk årsbok* gjordes en viss utveckling av layouten. I och med att publiceringen av årsboken kommer att upphöra efter 2025 års upplaga inleddes arbetet med att överföra informationen som den innehåller till databas- och Exceltabeller på webbplatsen. Fickstatistiken *Åland i siffror* gavs ut på tre språk, svenska, engelska och finska.

Hur statistiken presenteras på webbplatsen utvecklas löpande. Statistiken som publiceras i Excelformat har koncentrerats genom att flera tabeller sammanförs till större helheter. Publiceringen i databasen utökades med flera och förnyade tabeller inom statistiken. Den senaste versionen av databasverktyget PxWeb har gjort det möjligt att erbjuda färdiga tabeller från databasen för de uppgifter som är mest efterfrågade.

ÅSUB levererade statistik till utomåländska aktörer utgående från avtal, överenskommelser och förfrågningar, främst till Statistikcentralen, det nordiska statistiksystemet och FNs statistiska avdelning.

Under 2024 fortsatte samarbetet med Folkhälsan på Åland i form av en undersökning om ungas ANDTS-vanor. Huvudsyftet med undersökningen är att sammanställa och analysera ANDTS-vanor bland elever i årskurserna 7–9 och studerande i årskurserna 1 och 2 i skolorna vid Ålands gymnasium. ANDTS-vanor bland unga är ett prioriterat område i landskapets handlingsprogram mot riskbruk och missbruk, uppgifterna i enkätundersökningen ger en uppdaterad bild av de frågeområden som det förebyggande och samordnande arbetet borde rikta in sig på.

6.6 Sammanfattning av förverkligandet av verksamheten 2024

Sammantaget kan konstateras att genomförandegraden av den planerade verksamheten är fortsatt god trots hög efterfrågan och begränsade resurser. Planerade projekt och aktiviteter har huvudsakligen kunnat genomföras enligt förväntad tidtabell. Nya uppdrag och projekt har tillkommit efter att verksamhetsplanen antogs. Publiceringsplanen har uppdaterats under året för att innefatta nya offentliggöranden.

Av de 38 verksamhetsmål som ställdes upp i verksamhetsplanen har 34 bedömts vara förverkligade, vilket ger en förverkligandegrad på 89,5 procent. Vad gäller uppdraget att ta fram ett underlag för en mer genomgripande förnyelse av statistiklagen har ett arbete inletts. Systematiseringen av hur metadata tillgängliggörs fortsätter som en del i myndighetens kvalitetsarbete. Vi jobbar vidare med att hjälpa användarna att hitta till och på webbplatsen.

Myndigheten har publicerat statistik och utredningsrapporter inom samtliga tematiska områden i verksamhetsplanen. Sammantaget har ÅSUB ordnat eller medverkat i 51 olika seminarietillfällen och externa presentationer.

Efterfrågan på ÅSUBs tjänster har generellt varit hög under de senaste åren och behovet av kvalificerade utredare och analytiker är stigande. EU:s dataskyddsförordning har inneburit att ÅSUB fortlöpande sett över tekniska lösningar och processer. ÅSUB har fortsatt att uppgradera dataskyddet och den fysiska säkerheten. Automatiseringsprocesserna har fortgått genom bland annat ökad tillämpning av R, genom ökad användning av registeruppgifter i produktionen samt ökad andel digitala svar från uppgiftslämnarna.

ÅSUB bedömer att rekryteringen av kvalificerade statistiker och ekonomiska analytiker fortsatt kommer att vara en riskfaktor eftersom efterfrågan av kompetensen stigit påtagligt inom det privata näringslivet på Åland. Följderna av besparingskraven bedöms också vara en riskfaktor för den fortsatta automatiseringen och digitaliseringen som har stor betydelse för såväl kvaliteten som för att minska uppgiftslämnarbördan.

Bilaga I: Direktion och personal under 2024

Direktionen

Katrin Sjögren, lantråd, Ålands landskapsregering (ordförande)

Linnéa Johansson, avdelningschef, Ålands landskapsregering (vice ordförande)

Arne Selander, stadsdirektör, Mariehamns Stad

Edvard Johansson, professor, Åbo Akademi

Mikael Schöllin, avdelningschef, SCB

Petra Granholm, vice ordförande i Arbetsgruppen för koordinering och rapportering (KORA)

Susanne Olofsson, verkställande direktör, Ålands näringsliv

Personalen 2024 (under året)

Katarina Fellman, direktör

Johan Ekstedt, utredare (från 5.11.2024)

Johan Flink, utredare (föräldraledig från 19.11.2024)

Kenth Häggblom, statistikchef

Jonas Karlsson, statistiker

Anna Lind Bengtsson, kommunikatör/biträdande statistiker

Gerd Lindqvist, statistiker

Robin Lähde, utredare (t.o.m. 21.8.2024)

Sanna Roos, forskningschef

Elin Sagulin, statistiker

Jakob Sällström, statistiker

Maria Viktorsson, utredare

Mina Rosenqvist, vik utredare (90 %)

Felicia Blom, biträdande utredare (22.8 – 31.10.2024)

Jenny Blomsterlund, biträdande utredare (2.9 – 30.9.2024, 40 %)

Bilaga II:

Övergripande målsättningar för ÅSUB

Enligt den lag som reglerar ÅSUBs verksamhet (ÅFS 93/116) ska landskapsregeringen, på förslag från direktionen, anta en övergripande målsättning för verksamheten. Syftet med de övergripande verksamhetsmålen är att säkra att de resurser som huvudmannen genom det fasta budgetanslaget tillför ÅSUB används på bästa möjliga sätt för de uppgifter som förutsätts av ÅSUB som officiell statistikmyndighet. Målsättningen bör också vara styrande för de forskningsuppdrag som ÅSUB tar sig an.

Övergripande mål och prioriteringar

För att uppnå visionen om ÅSUB ska följande målsättningar genomsyra verksamheten:

- ÅSUBs status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen
- Det fasta anslaget i landskapets budget säkrar åtagandet som Ålands officiella statistikmyndighet
- Produkterna tillgodoser användarnas och beställarnas kvalitetsbehov med beaktande av tillgängliga resurser
- Resultaten tillgängliggörs i sådan form att de är lätta att förstå och använda
- Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna
- Resultat och erfarenheter sprids inom och utanför det åländska samhället
- ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens
- Hållbarhetsperspektivet genomsyrar ÅSUBs verksamhet och produktion

Målsättningar för statistikproduktionen

I sin roll som officiell statistikmyndighet ska ÅSUB:

- vara den ledande och samordnande aktören i det åländska statistiksystemet
- upprätthålla och utveckla effektivitetsfrämjande kontaktnätverk med andra statistikmyndigheter inom och utanför Norden

Statistikproduktionen ska:

- vara effektiv
- beakta uppgiftslämnarnas belastning genom att i första hand använda uppgifter som samlats in för statistikframställning i något annat sammanhang, i andra hand hämta uppgifter ur administrativa och andra register och först i tredje hand samla in uppgifter direkt från uppgiftslämnarna.
- ge statistikerna möjlighet att kontinuerligt utveckla sin egen och ÅSUBs metod- och sakkompetens och följa utvecklingen i omvärlden för att kunna tillämpa de bäst lämpade metoderna vid insamling, bearbetning och förmedling av statistik.

Den åländska statistiken ska:

- belysa samhället på ett mångsidigt sätt inom huvudområdena befolkning, miljö, offentlig sektor, samhällsekonomi och näringsliv
- vara relevant, opartisk och hålla hög kvalitet (aktuell, tillgänglig, tillförlitlig och jämförbar).
- uppfylla de krav på offentlig statistik som ställs av FNs och EUs statistiksystem
- vara känd och komma till bred användning av olika målgrupper
- vara synlig och tillgänglig i det nordiska och internationella statistiksystemet

Målsättningar för analys- och forskningsverksamheten

ÅSUBs utredningsverksamhet ska:

- bidra till kunskap och kompetens samt till relevant beslutsunderlag för det åländska samhället och de åländska beslutsfattarna.
- ta tillvara de data som produceras inom ÅSUBs statistikverksamhet samt samordna, synliggöra och utveckla statistikresultaten inom ramen för olika utredningsprojekt
- vila på vetenskaplig grund, tillämpa beprövade analysmetoder samt följa vedertagna forskningsetiska regler och rekommendationer
- kombinera god kännedom om åländsk samhällsutveckling med hög akademisk kompetens
- sträva efter att medverka i och även ta ansvar för forskningsprojekt utanför Åland i syfte att stärka ÅSUBs långsiktiga kompetensutveckling samt synliggöra ÅSUB och Åland
- ge utredarna möjlighet att kontinuerligt utveckla sin metod- och sakkompetens för att kunna ge svar på aktuella frågeställningar inom samhällsanalys och ekonomisk utveckling.
- utveckla effektivitetsfrämjande kontaktnätverk med nyckelinstitutioner och -personer inom verksamhetsområdet inom och utanför Åland
- i syfte att säkra kvaliteten sträva efter att publicera resultat inom fora där de utsätts för vetenskaplig granskning

Bilaga III: Publicerat enligt plan och förverkligande 2024

Månad	Vecka	Publikation	Ämnesområde	Nummer	Publikationstyp	Punktlighet i publicering - avser	
Januari	1	Arbetslöshetssituationen december 2023	Arbetsmarknad	AR2023:13	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	3	Konsumentprisindex december 2023	Konsumentprisindex	KO2023:12	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	3	Kommunernas och kommunalförbundens budgetar 2024	Offentlig ekonomi	OF2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	3	Inkvarteringsstatistik för hotell 2023	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	3	Medborgarundersökning: Mariehamn - hösten 2023		R2024:1	Utredningsrapport	Enl. plan	
	3	Medborgarundersökning Åland - hösten 2023			Webbpublicering	Enl. plan	
	4	Ekonomisk utsatthet och social trygghet på Åland 2021		R2024:2	Utredningsrapport	-1	
	4	Trafikolyckor fjärde kvartalet 2023	Transport och kommunik.		Webbpublicering	-1	
	5	Befolkningsrörelsen 2023, preliminära siffror	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	5	Inresande till Åland 2023	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	5	Arbetslöshetssituationen januari 2024	Arbetsmarknad	AR2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	5	Konjunkturindikatorer 2023	Översikter och indikatorer	Ö2024:1	Översikter och indikatorer	Enl. plan	
	Februari	7	Trafikolyckor 2022	Transport och kommunik.		Webbpublicering	Enl. plan
		7	Inkvarteringsstatistik för hotell, januari 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan
8		Konsumentprisindex januari 2024	Konsumentprisindex	KO2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
8		Presidentvalet 2024	Val		Webbpublicering	Enl. plan	
Mars	9	Motorfordon 2023	Transport och kommunik.		Webbpublicering	Enl. plan	
	10	Arbetslöshetssituationen februari 2024	Arbetsmarknad	AR2024:2	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	10	Kulturella och kreativa näringar 2021	Översikter och indikatorer	Ö2024:2	Översikter och indikatorer	-3	
	10	Avlagda examina 2023	Utbildning	UT2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	11	Konsumentprisindex februari 2024	Konsumentprisindex	KO2024:2	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	11	Företagsstatistik 2023	Företag		Webbpublicering	Enl. plan	
	11	Inkvarteringsstatistik för hotell, februari 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	12	Sålda lantbruksprodukter 2023	Jord- och skogsbruk, fiske		Webbpublicering	-5	
	12	Aktiebostadsöverlåtelse 2023	Boende		Webbpublicering	Enl. plan	
	12	Fastighetsöverlåtelse 2023	Byggnade		Webbpublicering	Enl. plan	
	12	Studier utanför Åland 2023	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan	
	April	14	Turiststatistik 2023	Turism	TUS2024:1	Statistikrapport	Enl. plan
		14	Arbetslöshetssituationen mars 2024	Arbetsmarknad	AR2024:3	Statistikmeddelande	Enl. plan
		14	Genomströmning på gymnasienivå och vidare studier 2023	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan
15		Bakgrundsuppgifter om arbetslöshet 2023	Arbetsmarknad		Webbpublicering	Enl. plan	
16		Konsumentprisindex mars 2024	Konsumentprisindex	KO2024:3	Statistikmeddelande	Enl. plan	
16		Inkvarteringsstatistik för hotell, mars 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
16		Sjöfartsstatistik 2023	Sjöfart		Webbpublicering	Enl. plan	
16		Konjunkturläget våren 2024		R2024:3	Utredningsrapport	Enl. plan	
17		Trafikolyckor första kvartalet 2024	Transport och kommunik.		Webbpublicering	Enl. plan	
17		Invånarantalet 31.12.2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
Maj		18	Befolkningens åldersstruktur 2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan
		18	Turismens samhällsekonomiska betydelse för Åland 2023	Turism	R2024:4	Utredningsrapport	Enl. plan
		18	Biblioteksverksamhet och bokproduktion 2023	Kultur		Webbpublicering	Enl. plan
		18	Arbetslöshetssituationen april 2024	Arbetsmarknad	AR2024:4	Statistikmeddelande	Enl. plan
	19	Invånarantalet i byar och stadsdelar 2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	19	Befolkningsrörelsen första kvartalet 2024	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	19	Bokslutsstatistik för företag 2022	Företag	FO2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	19	Barnomsorgen 2023	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan	
	20	Konsumentprisindex april 2024	Konsumentprisindex	KO2024:4	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	20	Inkvarteringsstatistik för hotell, april 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	20	Koncernstatistik 2022	Företag		Webbpublicering	Enl. plan	
	21	Befolkningens språk, födelseort och medborgarskap 2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	21	Verksamheten inom kommunernas socialvård 2023	Socialväsende		Webbpublicering	Enl. plan	
	21	Hållbar utveckling 2024	Miljö och energi	Ö2024:3	Översikter och indikatorer	Enl. plan	
Juni	22	Hysesstatistik 2024	Boende		Webbpublicering	Enl. plan	
	22	Utrikeshandel med varor 2023	Handel	HA2024:1	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	22	Brott som kommit till myndigheternas kännedom 2023	Rättsväsende		Webbpublicering	Enl. plan	
	23	Arbetslöshetssituationen maj 2024	Arbetsmarknad	AR2024:5	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	23	Befolkningsrörelsen 2023, slutliga siffror	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	24	Åland i siffror 2024 (tre språk)	Allmän		Fickstatistik	Enl. plan	
	24	Konsumentprisindex maj 2024	Konsumentprisindex	KO2024:5	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	24	Sysselsatt arbetskraft 2022	Arbetsmarknad		Statistikmeddelande	Enl. plan	
	25	Byggnad 2023	Byggnade		Webbpublicering	Enl. plan	
	25	Inkvarteringsstatistik för hotell, maj 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	25	EU-valet 2024	Val		Webbpublicering	Enl. plan	
	25	Kommunernas bokslut 2023, prelim. uppgifter	Offentlig ekonomi	OF2024:2	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	25	Arbetsmarknadsbarometern 2024*		R2024:5	Utredningsrapport	Enl. plan	
	Juli	27	Arbetslöshetssituationen juni 2024*	Arbetsmarknad	AR2024:6	Statistikmeddelande	Enl. plan
29		Konsumentprisindex juni 2024*	Konsumentprisindex	KO2024:6	Statistikmeddelande	Enl. plan	
30		Trafikolyckor andra kvartalet 2024*	Transport och kommunik.		Webbpublicering	-3	
31		Arbetslöshetssituationen juli 2024*	Arbetsmarknad	AR2024:7	Statistikmeddelande	Enl. plan	
Augusti	32	Befolkningsrörelsen andra kvartalet 2024*	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	33	Familjer och hushåll 2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	33	Konsumentprisindex juli 2024	Konsumentprisindex	KO2024:7	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	33	Inkvarteringsstatistik för hotell, juni 2024*	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	34	Korttidsövernattnings i hus, lägenheter och stugor 2022-2023	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	34	Besök och vårdagar inom hälso- och sjukvården 2023	Hälso- och sjukvård		Webbpublicering	Enl. plan	
	34	Inkvarteringsstatistik för hotell, juli 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	35	Flyttningsrörelsen 2023	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	Septembei	36	Arbetslöshetssituationen augusti 2024	Arbetsmarknad	AR2024:8	Statistikmeddelande	Enl. plan
		37	Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2024	Offentlig ekonomi		Statistikmeddelande	Enl. plan
37		Konsumentprisindex augusti 2024	Konsumentprisindex	KO2024:8	Statistikmeddelande	-1	
38		Inkvarteringsstatistik för hotell, augusti 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
39		Statistisk årsbok för Åland 2024	Allmän		Årsbok	Enl. plan	
	39	Kvinnor och mäns tidsanvändning*		R2024:6	Utredningsrapport	Enl. plan	

Verksamhetsberättelse 2024

Månad	Vecka	Publikation	Ämnesområde	Nummer	Publikationstyp	publicering - avser fördröjning	
Oktober	40	Ålämningarnas hälsa	Hälsa- och sjukvård		Webbpublicering	Enl. plan	
	40	Arbetslöhetssituationen september 2024	Arbetsmarknad	AR2024:9	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	41	Ekonomisk översikt hösten 2024	Översikter och indikatorer	Ö2024:4	Översikter och indikatorer	Enl. plan	
	41	Befolkningen 2023	Befolkning	BES2024:3	Statistikrapport	Enl. plan	
	41	ANDTS-vanor bland unga på Åland 2024			Översikter och indikatorer-5		
	42	Konsumentprisindex september 2024	Konsumentprisindex	KO2024:9	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	42	Lönestatistik för offentliga sektorn 2023	Löner	LOS2024:4	Statistikrapport	Enl. plan	
	42	Kommunernas och kom. förbundens ekonomi och verksamhet 2023	Offentlig ekonomi	OFS2024:2	Statistikrapport	Enl. plan	
	42	Inkvarteringsstatistik för hotell, september 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	42	Grundskolan hösten 2024	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan	
	42	Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2024	Offentlig ekonomi	OF2024:3	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	43	Den åländska offentliga sektorns konsoliderade resultaträkning 2023	Offentlig ekonomi		Webbpublicering	Enl. plan	
	43	Förtroendevalda 2024	Val		Webbpublicering	Enl. plan	
	43	Trafikolyckor tredje kvartalet 2024	Transport och kommunik.		Webbpublicering	Enl. plan	
	43	De åländska hushållens konsumtion 2022	Nationalräkenskaper	NA2024:2	Webbpublicering	Enl. plan	
	44	Befolkningsrörelsen tredje kvartalet 2024	Befolkning		Webbpublicering	Enl. plan	
	44	Statistik över gästhamnarna 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	November	44	Utbildning på gymnasienivå ht 2024	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan
		45	Arbetslöhetssituationen oktober 2024	Arbetsmarknad	AR2024:10	Statistikmeddelande	Enl. plan
45		Högsäsongstatistik över inkvarteringen 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
46		Konsumentprisindex oktober 2024	Konsumentprisindex	KO2024:10	Statistikmeddelande	Enl. plan	
46		Utbildning vid Högskolan på Åland ht 2024	Utbildning		Webbpublicering	Enl. plan	
47		Inkvarteringsstatistik för hotell, oktober 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
47		Kommunernas skattesatser 2025	Offentlig ekonomi		Webbpublicering	Enl. plan	
December	49	Arbetslöhetssituationen november 2024	Arbetsmarknad	AR2024:11	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	49	Bostäder och boendeförhållanden 2023	Boende	BO2024:1	Webbpublicering	Enl. plan	
	50	Nationalräkenskapsdata 2022	Nationalräkenskaper	NA2024:3	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	50	Konsumentprisindex november 2024	Konsumentprisindex	KO2024:11	Statistikmeddelande	Enl. plan	
	51	Flyttorsaker 2024. En studie om varför man flyttar från Åland		R2024:7	Utredningsrapport	Enl. plan	
	51	Inkvarteringsstatistik för hotell, november 2024	Turism		Webbpublicering	Enl. plan	
	51	Befolkningen efter huvudsaklig verksamhet 2023	Arbetsmarknad		Webbpublicering	Enl. plan	
	51	Inkomstfördelning och välfärd 2024	Översikter och indikatorer	Ö2024:6	Översikter och indikatorer	Enl. plan	
	51	Inkomster och skatter 2022	Inkomster och skatter		Webbpublicering	Enl. plan	

Bilaga IV: Årsberättelse 2024

Ålands Statistik- och utredningsbyrå

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer utförlig uppföljning.

I landskapslagen (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) stadgas att ÅSUB är en fristående myndighet vars uppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion som representerar sakkunniga, de som efterfrågar byråns tjänster samt uppgiftslämnare. Under året har direktionen hållit fyra möten.

Statistikproduktionen regleras i statistiklag (1994:42) för landskapet Åland. ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och bidrar med statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistikframställningen har sin utgångspunkt i FN:s grundläggande principer för statistik och riktlinjer för europeisk statistik. Statistiken har en central roll i en demokrati, som underlag för beslut, och stärker förtroendet för beslutsprocesserna. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande mål är att bidra till kunskap och insikt samt till relevant beslutsunderlag för det åländska samhället och beslutsfattarna.

Verksamheten inom ÅSUB kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap, varför kompetensinsatserna har fortsatt i enlighet med myndighetens kompetensutvecklingsprogram. Kompetensinsatserna har under året till betydande delar fokuserat på metodik och programvaror, nationalräkenskaper, demokrati och delaktighet, automatisering, AI, informationssäkerhet, kvalitetsarbete samt hållbarhet.

Hållbarhetsstyrning

Landskapsregeringen fastställer de övergripande målen för ÅSUB. Bland dessa mål har fyra särskild betydelse för landskapsregeringens prioriterade hållbarhetsfrågor. (1) ÅSUB:s status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen. (2) Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna. (3) ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens. (4) Hållbarhetsperspektivet genomsyrar ÅSUB:s verksamhet och produktion

Målen förverkligas genom byråns verksamhetsprogram och årliga verksamhetsplaner som antas av direktionen. Verksamhetsprogrammet har lyft fram fem verksamhetsmål: (1) Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUB:s fakta, (2) Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling, (3) Effektiv och säker produktion, (4) Organisationen och samverkan med partners stöder ÅSUB:s utveckling, samt slutligen (5) Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden. I programmet fastslås även tre horisontella fokusområden med relevans för hållbarhetsarbetet: hållbar utveckling, genus- samt demokratiperspektivet.

ÅSUB:s främsta roll i hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik, indikatorer och studier som underlag för beslut, debatt och forskning.

Verksamheten bidrar därmed till utvecklingsmål 2 om tillit och delaktighet i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Den löpande statistikproduktionen inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat arbetsmarknad, utbildning, inkomster, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse och jämställdhet. ÅSUB tillämpar en systematisk modell för uppdatering och rapportering av de huvudindikatorer för Utvecklings- och hållbarhetsagendan som myndigheten har ansvar för. Temaområdet Hållbar utveckling på webbplatsen, med bland annat en sammanställning över FN:s fastställda indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling, uppdaterades under året och utvecklingen av nyckelindikatorer belystes i översikten Hållbar utveckling år 2024.

Flera utredningar som stöder hållbarhetsarbetet färdigställdes under året. I början av hösten, gjordes en undersökning om ANDTS-vanor (alkohol, narkotika, doping, tobaksprodukter och spelande) bland elever i årskurserna 7–9 i grundskolorna och studerande på årskurs I och II i gymnasiet på uppdrag av Folkhälsan på Åland. Jämställdheten kartlades i en studie om tidsanvändning och obetalt hem- och omsorgsarbete. Hållbara arbetsmarknadsperspektiv har studerats i den årliga arbetsmarknadsbarometern samt i forskningsprojektet Sustainable Nordic Remote Labour Markets (finansieras av NordForsk) och flyttningsrörelsen har kartlagts bland annat i rapporten Befolkningen 2023 samt i en studie om varför man väljer att flytta från Åland (studierna stöder hållbarhetsagendan, mål 1, 2, 5 och 7).

Två översikter belyste utvecklingen av inkomstfördelningen och välfärden på Åland samt ekonomisk och social trygghet (stöder hållbarhetsagendan, mål 1 och 2).

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Försäljningsintäkter	281 605,49	295 841,31	283 361,01	307 404,78
Summa Verksamhetens intäkter	281 605,49	295 841,31	283 361,01	307 404,78
Personalkostnader	-701 423,05	-720 568,26	-762 895,33	-841 627,99
Köp av tjänster	-123 476,18	-154 709,48	-122 112,94	-113 876,53
Material förnödenh	-14 298,22	-12 073,62	-7 968,24	-12 748,62
Övr verksamh kostn	-69 323,69	-70 306,48	-74 211,42	-73 931,50
Summa Verksamhetens kostnader	-908 521,14	-957 657,84	-967 187,93	-1 042 184,64
Summa Verksamhetsbidrag	-626 915,65	-661 816,53	-683 826,92	-734 779,86
Summa Årsbidrag	-626 915,65	-661 816,53	-683 826,92	-734 779,86
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-626 915,65	-661 816,53	-683 826,92	-734 779,86
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-626 915,65	-661 816,53	-683 826,92	-734 779,86

Organisation	Budget 2024	Utfall 2024	Återstår 2024
82000 ÅSUB	-718 000,00	-734 779,86	16 779,86

Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, tillämpar ÅSUB nettoanslag vid budgeteringen. De externa projekt- och försäljningsintäkterna uppgick till 307.405 euro (283.361 euro 2023). ÅSUB:s verksamhetsbidrag var -712.277 euro för år 2024 (-683.827 euro 2023). Under personalkostnader har en kostnad om 22.503 euro som hänför sig till förändring av semesterlöneskuld kostnadsförts på myndigheten men budgeterats centralt. Kostnaden belastar inte det belopp som blir tillgängligt för 2025. Nettokostnaderna eller verksamhetsbidraget var frånsett detta belopp 5.723 euro lägre än budgeterat, ett överskott som förs över till 2025 enligt principen för ramanslag.

Verksamhetsåret har präglats av fortsatt hög aktivitet och efterfrågan, inkomsterna överstiger budgeten med 4,2 procent. Genomförandegraden av den planerade verksamheten är fortsatt god Statistikcentralen har höjt priserna markant för de statistiktjänster som ÅSUB använder och processerna för hantering av enkäter och formulär har automatiserats vilket syns som högre kostnader under posten inköp av tjänster.

Beräkning av självfinansieringsgrad	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter	295 841,31	283 361,01	307 404,78
Summa Verksamhets- och överföringsintäkter	295 841,31	283 361,01	307 404,78
Verksamhetens kostnader	-957 657,84	-967 187,93	-1 042 184,64
Summa Verksamhets- och överföringskostnader	-957 657,84	-967 187,93	-1 042 184,64
Summa Nettokostnader	-661 816,53	-683 826,92	-734 779,86
Självfinansieringsgrad	30,9%	29,3%	29,5%

Målsättningar

Organisation: ÅSUB Rapportperiod: 31.12.2024

Budgetmål	Bedömning	Kommentar
ÅSUB stärker de demokratiska beslutsprocesserna genom att bidra med kvalificerat beslutsunderlag för självstyrelsen och näringslivet		
Medarbetarnas kunskaper utvecklar verksamheten för framtiden		
Digitaliseringen bidrar till effektiv och säker uppgiftsinsamling och produktion.		Flera insamlingar och produktionsprocesser automatiserade under året genom stort engagemang bland medarbetarna. Digitaliseringen av processerna fortgår.

Nyckeltal

Översikt över ÅSUB:s produktion	ÅSUB generell	Statistik	Utredningar	Totalt
Rapporter		4	7	11
Statistikmeddelanden		33		33
Översikter och indikatorer	6			6
Webbpubliceringar		62	1	63
Övrigt	3	2		5
Publiceringar, totalt	9	101	8	118
Databastabeller*		330	79	409

* Ett större antal tabeller inom utredningsverksamheten har arkiverats varför antalet sjunkit.

Webbplatsen www.asub.ax är ÅSUB:s främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, data och utrednings- och forskningsverksamhetens resultat. ÅSUB upprätthåller öppna databastabeller på webbplatsen, dessa var 409 vid årets slut, efter att databaser med äldre information arkiverats. Punktligheten i publiceringarna steg från året innan, 94 procent av offentliggörandena höll planenlig publiceringstid. De främsta orsakerna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser och uppgifter från uppgiftslämnarna. ÅSUB har även fortsatt att tillhandahålla uppgifter om Åland till den nordiska statistikdatabasen.

Väsentliga förändringar

Efterfrågan på ÅSUB:s tjänster har generellt varit hög under senaste år och behovet av kvalificerade utredare, analytiker och statistiker är därmed stigande. EU:s dataskyddsförordning samt säkerhetsläget har inneburit att ÅSUB fortlöpande sett över tekniska lösningar, processer och det fysiska skyddet. En ny säkerhetspolicy togs fram.

Automatiseringsprocesserna har fortgått genom bland annat ökad tillämpning av R (programspråk för statistiska beräkningar), Power BI i statistikframställningen och analysarbetet, genom ökad användning av registeruppgifter i produktionen samt fortsatt ökad andel digitala svar från uppgiftslämnarna.

Risker och osäkerhetsfaktorer

ÅSUB tillämpar också en mall för systematisk riskkartläggning och konsekvensbedömning vid myndighetens insamling av nya uppgifter och vid nya förfaranden vid insamling av mikrodata.

ÅSUB bedömer att rekryteringen av kvalificerade statistiker, databasadministratörer och ekonomiska analytiker fortsatt kommer att vara en riskfaktor på grund av efterfrågan av kompetensen stigit påtagligt inom det privata näringslivet såväl på Åland som utanför Åland.

Resurserna för den fortsatta digitaliseringen av myndighetens processer samt för att möta kraven vad gäller cybersäkerhet är en risk som ett resultat av de fortsatta besparingskraven. Implementeringen av automatiserade förfaranden är

resurskrävande och vinsterna finns främst bland ÅSUBs uppgiftslämnare och användare.

Redogörelse för den interna kontrollen

De europeiska riktlinjerna för officiell statistik som refereras i EU-förordning, liksom FN:s principer för officiell statistik, har varit utgångspunkter för det fortgående kvalitetsarbetet som syftar till hög effektivitet samt relevant, oberoende, opartisk och aktuell statistik. Därutöver regleras verksamheten främst av lagen om ÅSUB, statistiklag för Åland samt EU:s allmänna dataskyddsförordning. Arbetsordningen anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna och funktionerna inom myndigheten.

Upprätthållandet av manualer för varje produktionsprocess har varit fortsatt prioriterat. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarig samt en ersättare för att säkerställa produktionen och kvaliteten även vid ordinarie personals frånvaro. Vid prioritering mellan uppdrag tillämpas verksamhetsplanen och uppdragspolicyn som direktionen beslutat om.

Direktören följer upp utgifter och inkomster minst månatligen. Direktionen behandlar budgetuppföljning och prognoser med avvikelser samt information om publiceringar, projektaktivitet och andra aktuella händelser som bidrar till genomförandet av verksamhetsplanen vid varje möte.

ÅSUB har säkerställt att myndigheten använder fyra ögonprincipen vid tillämpningen av landskapsförvaltningens ekonomimodell, vid fakturahantering, kreditkortsfakturor och tjänsteresor. För varje roll finns en ersättare. Upphandling av IT-utrustning och -tjänster sker i samverkan med Åda ab och följer myndighetens IT-program. Fakturering av ÅSUB:s uppdragsgivare sker i enlighet med leverans och avtal.

Ålands statistik- och utredningsbyrå, ÅSUB, är en oberoende institution vars främsta uppgifter är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forskning och utredningsverksamhet. ÅSUB producerar aktuell statistik inom ett stort antal områden. Inom forskningen och utredningsverksamheten är det samhällsekonomiska området centralt men verksamheten omfattar även många andra relevanta samhällsfrågor.

All statistik, alla rapporter och annat kunskapsunderlag publiceras på ÅSUB:s webbplats www.asub.ax.

Tel. +358 18 25490
info@asub.ax | www.asub.ax
PB 1187 | AX-22 111 Mariehamn